

Zamrożony PIT i utrzymane wyższe stawki VAT – jak brak zmian w podatkach wpłynie na budżety gospodarstw domowych?

Michał Myck
Michał Kundera
Mateusz Najsztub
Monika Oczkowska

Wstęp

Rządowy projekt budżetu państwa na 2017 rok skierowany do Sejmu 28.09.2016 r. zakłada po raz kolejny utrzymanie na nominalnie niezmiennym poziomie parametrów w systemie podatku dochodowego PIT oraz podtrzymanie na kolejne dwa lata podniesionych tymczasowo w 2011 r. stawek podatku od towarów i usług VAT. W tym pierwszym przypadku rząd Prawa i Sprawiedliwości zamraża parametry systemu podatkowego po raz drugi z rzędu, tym samym kontynuując podejście stosowane w tym zakresie przez rządy koalicji PO-PSL. Najważniejsze z tych parametrów, czyli kwota wolna od podatku i koszty uzyskania przychodu, pozostają na tym samym poziomie od 2007 roku. Jak pokazano we wcześniejszych analizach (Myck i in., 2015b) podejście to w latach 2008-2015 podniosło wysokość obciążenia gospodarstw domowych podatkiem PIT o ponad 9,3 mld złotych w ujęciu rocznym.

Z analiz przedstawionych w niniejszym Komentarzu wynika, że mrożenie systemu podatkowego PIT w latach 2016-2017 oznaczać będzie wzrost opodatkowania o kolejne 2,3 mld zł rocznie. Warto jednocześnie podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 28.10.2015 r. zobligował rząd do podniesienia wysokości kwoty wolnej od podatku na rok 2017 przynajmniej do wysokości minimum egzystencji, czyli do ponad 6 500 zł.¹ Ponadto, deklaracje odnośnie podwyższenia kwoty wolnej od podatku z obecnych 3 091 zł rocznie do wysokości 8 000 zł stanowiły ważny element programu wyborczego zarówno Prezydenta Dudy w kampanii przed wyborami prezydenckimi w maju 2015 r., jak i Komitetu Wyborczego Prawo i Sprawiedliwość w wyborach parlamentarnych jesienią 2015 r. Poza wzrostem obciążenia w podatku dochodowym, na utrzymaniu podatku VAT na wyższym poziomie (stawki 23% i 8% zamiast odpowiednio 22% i 7%) gospodarstwa stracą w 2017 r. kolejne 4,6 mld zł.

Jak pokazano w Komentarzu, na rozwiązaniach w zakresie PIT i VAT sektor finansów publicznych odniesie łączną korzyść sięgającą niemal 9 mld zł rocznie, podczas gdy bezpośrednie straty gospodarstw domowych wynikające z nich przekroczą 6,3 mld zł rocznie. Negatywne konsekwencje dla domowych budżetów w największym stopniu odczują gospodarstwa z pierwszej grupy decylowej, czyli najbiedniejsze 10% populacji, w przypadku których straty wyrażone jako odsetek dochodu do dyspozycji wyniosą 0,9%. Efekty tych rozwiązań, biorąc pod uwagę powszechność podatku VAT, odczują właściwie wszystkie gospodarstwa domowe, a straty tych plasujących się w górnej połowie rozkładu dochodów wahać się będą przeciętnie między 0,7-0,8%. W wymiarze bezwzględny małżeństwa z dziećmi będą grupą, która na polityce rządu względem PIT i VAT przeciętnie straci najwięcej - niemal 50 zł miesięcznie.

1 Sygn. akt K 21/14. Minimum egzystencji dla jednoosobowego gospodarstwa domowego na 2015 r. wynosiło 545,76 zł. Na tej podstawie kwota wolna od podatku wyniosłaby 6549,12 zł rocznie. Koszt wprowadzenia kwoty wolnej w tej wysokości sięgnąłby 15,3 mld zł. Alternatywą jest wprowadzenie limitowanej kwoty wolnej opisanej w informacji prasowej CenEA „Co z kwotą wolną od podatku po wyroku Trybunału Konstytucyjnego?” z dn. 13.11.2015 r.

Wyliczenia prezentowane w Komentarzu wykorzystują model mikrosymulacyjny SIMPL (patrz np. Morawski i Myck 2010, 2011; Myck 2009; Domitrz i in. 2013; Myck i in. 2013; 2015a, 2015b) w oparciu o dane pochodzące z Badań Budżetów Gospodarstw Domowych 2014 przeprowadzonego przez GUS, które zostały stosownie zindeksowane oraz przeważone dla celów mikrosymulacyjnych (Creedy, 2004; Myck i Najsztub, 2015). W części pierwszej Komentarza przedstawiono podejście przyjęte do indeksacji systemu podatkowego PIT i do obliczeń obciążenia podatkiem VAT. W kolejnej części omówiono konsekwencje wzrostu opodatkowania w podatkach bezpośrednich i pośrednich dla dochodów gospodarstw domowych w Polsce, włączając analizy dystrybucyjne i wpływ tej polityki na sytuację materialną przykładowych typów gospodarstw. Metodologia obliczeń zastosowana w niniejszym komentarzu została wcześniej wykorzystana w analizach przedstawionych m.in. w Myck i in. (2013, 2015a, 2015b).

1. Wyższe podatki choć nic się nie zmienia

Mrożenie parametrów podatku dochodowego PIT

Systemem podatkowo-swiadczeniowym, który w niniejszych analizach stanowi punkt odniesienia jest system zaproponowany w rządowym projekcie budżetu na rok 2017. Projekt ten zakłada utrzymanie na niezmienionym poziomie wysokości podstawowych parametrów systemu podatkowego PIT – zarówno kwoty wolnej od podatku, kosztów uzyskania przychodu, progu podatkowego, ulgi podatkowej na dzieci, jak i wysokości dochodu ograniczającego możliwość skorzystania z ulgi na jedno dziecko. Do tego systemu porównujemy system zakładający podejście do zmian w wysokości parametrów podatkowych, które w ciągu ostatnich dwóch lat zapewniłoby neutralność podatku dochodowego względem zmieniającego się rozkładu wynagrodzeń, czyli zindeksowany system z grudnia 2015 r.² Indeksacja parametrów PIT z roku 2015 na rok 2017 przeprowadzona została w oparciu o tempo wzrostu nominalnej wartości górnego progu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ZUS (dalej: próg podstawy ZUS). Próg podstawy ZUS indeksowany jest regularnie zgodnie ze zmianami wartości prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce. Takie podejście do indeksacji jest spójne z utrzymaniem neutralności parametrów systemu podatkowego względem zmieniającego się rozkładu wynagrodzeń (Callan i in., 2006; Bargain i Callan, 2010; Domitrz i in., 2013). Podejście przyjęte do indeksacji parametrów systemu w niniejszych analizach, stosowane poprzednio np. w Myck i in. (2013, 2015a), pozwala na odzwierciedlenie wzrostu obciążeń podatkowych w systemie PIT względem scenariusza, w którym nominalne wartości parametrów systemu z 2015 roku indeksowane byłyby tak, jak indeksowany był w tych latach próg podstawy ZUS.

W Tabeli 1 przedstawione zostały nominalne wartości parametrów systemu podatkowego z 2015 r. (PIT-15) oraz tych proponowanych przez rząd w projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 (PIT-17). W ostatniej kolumnie Tabeli 1 zaprezentowano wartości parametrów z 2015 r. zindeksowanych względem progu podstawy ZUS na rok 2017 (PIT-15indx). Biorąc pod uwagę zakładany przez rząd w ustawie budżetowej wzrost wynagrodzeń na rok 2017, nominalna wartość progu podstawy ZUS między 2015 i 2017 rokiem wzrosł o 7,7%. W takim samym

2 Rządowe propozycje dotyczące PIT w 2017 r. zawarto w Projekcie ustawy budżetowej na rok 2017 z dnia 25 sierpnia 2016 r. oraz w Uzasadnieniu do tego projektu; www.mf.gov.pl. Pod pojęciem indeksacji systemu rozumiane jest dostosowanie wartości parametrów systemu zgodnie z wartością określonego wskaźnika.

Tabela 1 Nominalne i zindeksowane wartości modelowanych parametrów systemu PIT

	2015	2017	2015 indeksowany do 2017
Symbol systemu:	PIT-15	PIT-17	PIT-15indx
Parametry systemu:			
Próg podstawy ZUS	118 770.00	127 890.00	127 890.00
Próg podatkowy (32%)	85 528.00	85 528.00	92 095.44
Kwota wolna od podat	3 091.00	3 091.00	3 328.35
Koszty uzyskania przychodu*	1 335.00	1 335.00	1 437.51
Max. ulga podatkowa na dziecko:			
- pierwsze i drugie	1 112.04	1 112.04	1 197.43
- trzecie	2 000.04	2 000.04	2 153.62
- czwarte i kolejne	2 700.00	2 700.00	2 907.33
Kryterium doch. do ulgi na 1 dziecko	112 000.00	112 000.00	120 600.20

Tabela 1
Źródło: CenEA – opracowanie własne.

Uwagi: parametry indeksowane względem wzrostu wartości progu podstawy ZUS. Próg ZUS w systemie 2017 został obliczony jako trzydziestokrotność prognozowanej wartości przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej ujętej w projekcie ustawy budżetowej na 2017 r. (kwota 4 263 zł).
* - wysokość kosztów uzyskania przychodu dla pracowników nie dojeżdżających i zatrudnionych w jednym miejscu pracy.

stopniu powinny również wzrosnąć pozostałe parametry systemu, aby utrzymać neutralność systemu PIT względem rosnących wynagrodzeń. Zamrożenie tych parametrów oznacza *de facto* wzrost opodatkowania. Przedstawione w niniejszym Komentarzu konsekwencje tego wzrostu opierają się zatem na porównaniu proponowanego przez rząd w ustawie budżetowej systemu PIT-17 ze zindeksowanym systemem z 2015 r. (PIT-15indx).

„Tymczasowa” podwyżka stawek VAT przedłużona o kolejny rok

Podejmując decyzję o podniesieniu stawek podatku od towarów i usług VAT do 23% i 8% od 2011 r. rząd Donalda Tuska zadeklarował, że rozwiązanie to obowiązywać będzie tylko do końca 2013 r., kiedy to stawki VAT miały wrócić do swoich pierwotnych wartości odpowiednio 22% i 7%. Jednak tymczasowość obowiązywania wyższych stawek podatku od towarów i usług została przedłużona najpierw na dalsze trzy lata (do końca 2016 r.) przez rząd PO-PSL w listopadzie 2013 r., a następnie na kolejne dwa lata przez rząd Beaty Szydło, mimo przedwyborczych deklaracji składanych przez Prawo i Sprawiedliwość w kampanii wyborczej w 2015 r. o przywróceniu niższych stawek VAT.³ Jak wskazano we wcześniejszych analizach zmian w opodatkowaniu VAT (Myck i in., 2015a) utrzymanie wyższych stawek tego podatku oznacza wzrost wpływów z podatku VAT do budżetu państwa o około 6 mld zł rocznie, z czego ponad 4 mld zł pochodzi z wyższego bezpośredniego obciążenia tym podatkiem gospodarstw domowych.

2. Konsekwencje polityki podatkowej PIT i VAT dla budżetu państwa i budżetów gospodarstw domowych

W Tabeli 2 przedstawiono całkowite roczne korzyści sektora finansów publicznych wynikające z modelowanych elementów polityki podatkowej w zakresie podatków PIT i VAT. Biorąc pod uwagę politykę rządu względem PIT pomiędzy 2016 a 2017 rokiem w ujęciu rocznym na mrożeniu parametrów systemu sektor finansów publicznych zyskuje – a gospodarstwa domowe tracą – około 2,3 mld zł. Z kolei w wyniku utrzymania wyższych stawek VAT dochody budżetu państwa w 2017 r. będą wyższe o około 6,6 mld zł. Z tej kwoty 4,0 mld zł to wyższe opodatkowanie z tytułu VAT przypadające bezpośrednio na gospodarstwa domowe. Łączna korzyść sektora finansów publicznych z rozwiązań zastosowanych w systemach podatków VAT i PIT wynosi 8,9 mld zł rocznie, z czego 6,3 mld zł będzie miało źródło w wyższym obciążeniu podatkowym bezpośrednio przypadającym na gospodarstwa domowe.

Tabela 2 Roczne korzyści sektora finansów publicznych i straty gospodarstw domowych w wyniku mrożenia parametrów PIT i utrzymania wyższych stawek VAT

	Wzrost dochodów SFP (mld zł rocznie)	Bezpośrednie straty gosp. domowych (mld zł rocznie)
Mrożenie parametrów w systemie PIT w l.2016-17	2,31	2,31
Utrzymanie wyższych stawek VAT w 2017 r.	6,63	4,02
Razem	8,94	6,33

Na Wykresie 1 przedstawiono przeciętny bezwzględny oraz proporcjonalny wpływ podejścia do elementów systemu podatkowego PIT i VAT przyjętego w rządowej wersji ustawy budżetowej na 2017 r. na sytuację materialną gospodarstw domowych w podziale na dochodowe grupy decylowe (Wykres 1A) i typy rodzin (Wykres 1B). Na wykresach osobno pokazano konsekwencje polityki mrożenia parametrów systemu PIT oraz łączny efekt zarówno zamrożenia parametrów PIT, jak i utrzymania podniesionych stawek VAT. Efekty proporcjonalne wyliczone zostały względem dochodu do dyspozycji gospodarstw.

Na mrożeniu parametrów systemu podatkowego gospodarstwa domowe tracą przeciętnie od 4,80 zł miesięcznie w przypadku najuboższych gospodarstw z pierwszej grupy decylowej do 49,60 zł miesięcznie w przypadku 10% najbogatszych gospodarstw. Skokowa różnica w wysokości ponoszonej straty pomiędzy gospodarstwami z dwóch najwyższych grup decylowych (około 35 zł) wynika z przekroczenia przez dochód progu podatkowego w przypadku wielu najbogatszych gospodarstw domowych, co znacząco zwiększa straty związane z mrożeniem parametrów systemu PIT. Proporcjonalnie do dochodu do dyspozycji straty w poszczególnych grupach decylowych wahają się w przedziale między 0,2% i 0,4%, zaś najwyższe są w drugiej i dziesiątej grupie dochodowej.

3 Przedłużenie obowiązywania wyższych stawek VAT przez rząd PO-PSL zostało zapisane w ramach Ustawy z dnia 8.11.2013 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw, zaś rząd PiS zaproponował przedłużenie w ramach projektu ustawy budżetowej na 2017 r. z dnia 25 sierpnia 2016 r. oraz projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług z 22.09.2016 r. Deklaracje PiS odnośnie powrotu do niższych stawek VAT można znaleźć w „Programie Prawa i Sprawiedliwości 2014”, str. 84. Należy jednak zaznaczyć, że wyborczy projekt Komitetu Wyborczego PiS ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 15 września 2015 r. zakłada utrzymanie stawek VAT na poziomie 23% i 8%.

Tabela 2

Źródło: CenEA – opracowanie własne na podstawie obliczeń z wykorzystaniem modelu SIMPL na podstawie danych BBGD-2014 (zindeksowanych do 2016 r. i przeważonych).
Uwagi: SFP – sektor finansów publicznych. Różnica między dochodami SFP i stratą gospodarstw domowych jest związana z obciążeniem podatkiem VAT poza sektorem gospodarstw domowych. Efekt VAT dla budżetu SFP liczony jest przez przeskalowanie symulowanego VAT-u płaconego bezpośrednio przez gospodarstwa domowe, tak by w systemie bazowym odpowiadał całkowitym wpływom budżetowym z VAT za 2014 r. (124 mld zł).

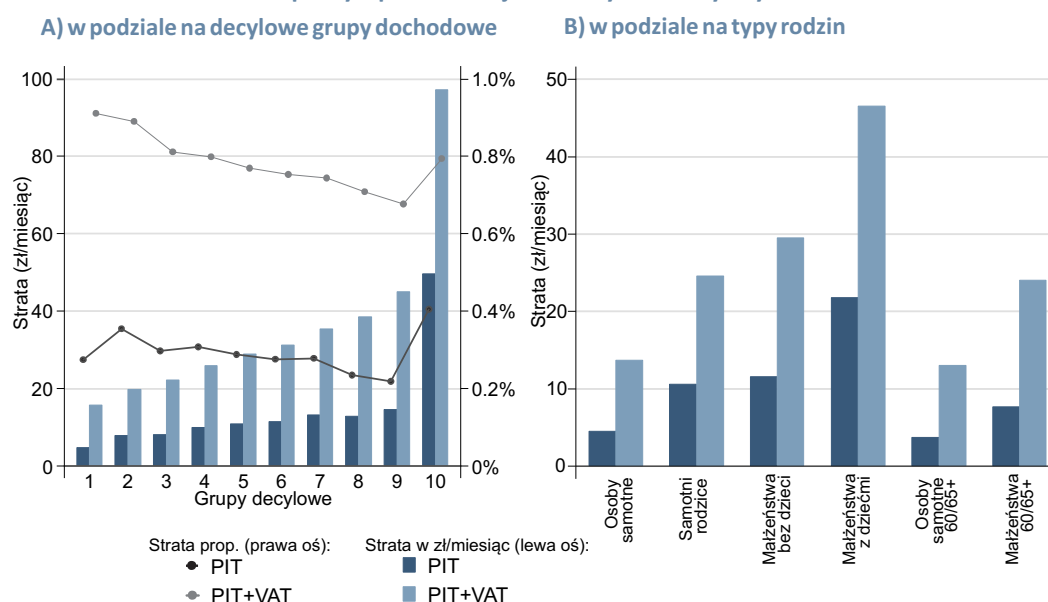
Uwzględnienie utrzymania podwyższonych stawek VAT obok efektu mrożenia parametrów systemu PIT zwiększa przeciętne straty gospodarstw domowych wynikające z modelowanych rozwiązań do 15,80 zł miesięcznie w przypadku gospodarstw z najniższej grupy decylowej i do 97,00 zł w przypadku 10% najbogatszych gospodarstw. Patrząc na proporcjonalne straty gospodarstw względem dochodu do dyspozycji najwięcej, 0,9% dochodu, tracą gospodarstwa z najbiedniejszej grupy decylowej, a przeciętne straty proporcjonalne maleją wraz ze wzrostem dochodu do 0,7% w przypadku gospodarstw z 9. grupy decylowej, a następnie nieznacznie rosną do 0,8% w przypadku gospodarstw najbogatszych.

Biorąc pod uwagę efekty modelowanych rozwiązań w podziale na poszczególne typy rodzin, w wyniku analizowanych rozwiązań przyjętych względem systemu PIT i VAT najwięcej tracą małżeństwa z dziećmi. Wśród tych rodzin straty sięgają przeciętnie 21,80 zł miesięcznie w konsekwencji samego mrożenia systemu PIT oraz 46,60 zł miesięcznie, gdy dodatkowo uwzględnimy efekt utrzymania wyższych stawek VAT. Łączny wpływ rozwiązań względem PIT i VAT przekłada się na przeciętne straty w wysokości 24,60 zł miesięcznie wśród rodziców samotnie wychowujących dzieci i 29,50 zł miesięcznie wśród małżeństw bez dzieci. Rodziny osób w wieku emerytalnym tracą przeciętnie 13,00 zł miesięcznie w przypadku osób samotnych i 24,00 zł miesięcznie w przypadku małżeństw w tym wieku.

W Tabelach A i B przedstawiono całkowity wpływ mrożenia parametrów systemu PIT oraz utrzymania wyższych stawek VAT na sytuację materialną przykładowych gospodarstw domowych w zależności od ich struktury demograficznej oraz uzyskiwanego dochodu brutto (A) lub otrzymywanych świadczeń społecznych (B). W wyniku założeń przyjętych przez rząd odnośnie podatków PIT i VAT w projekcie budżetu na 2017 r. samotny emeryt otrzymujący emeryturę w zakładanej na 2017 rok minimalnej miesięcznej wysokości 1 000 zł straci 9,90 zł miesięcznie, podczas gdy małżeństwo w wieku emerytalnym, gdzie obie osoby otrzymują minimalną emeryturę straci 17,40 zł miesięcznie. Samotna osoba nie uzyskująca dochodu z pracy straci wyłącznie na podwyższonych stawkach VAT. W jej przypadku strata będzie na poziomie 4,40 zł miesięcznie, jeśli nie posiada dzieci, natomiast gdy samotnie wychowuje jedno dziecko strata wzrośnie do 7,50 zł miesięcznie. Małżeństwa z jedną osobą pracującą i uzyskującą dochód brutto na poziomie zakładanej na 2017 rok płacy minimalnej (2 000 zł miesięcznie) w wyniku analizowanych rozwiązań poniosą straty w wysokości 18,30 zł miesięcznie, gdy nie posiadają dzieci, zaś wśród tych z dziećmi straty sięgną przykładowo 35,30 zł, jeśli mają trójkę dzieci. Im wyższe uzyskiwane z pracy dochody brutto, tym dotkliwsze dla portfeli gospodarstw domowych będą konsekwencje polityki przyjętej przez rząd względem podatków PIT i VAT. Przy rosnącym poziomie wynagrodzeń i niezmiennym od 2009 r. poziomie progu podatkowego coraz więcej gospodarstw domowych odprowadza podatek dochodowy według wyższej stawki.

Wykres 1 Przeciętne proporcjonalne i bezwzględne straty w wyniku modelowanych elementów polityki podatkowej PIT i utrzymania wyższych stawek VAT

Wykres 1
Źródło: patrz Tabela 1.

Podsumowanie

Mrożenie parametrów w systemie podatku dochodowego PIT przy rosnących dochodach brutto oznacza proporcjonalny wzrost wysokości opodatkowania. Choć z roku na rok wzrost ten nie jest szczególnie odczuwalny, to gdy takie podejście do skali podatkowej stosowane jest przez dłuższy czas, skumulowane efekty mogą mieć istotny wpływ na poziom dochodu do dyspozycji gospodarstw domowych i jednocześnie znaczące konsekwencje dla dochodów sektora finansów publicznych. Jak pokazano w niniejszym Komentarzu zamrożenie parametrów systemu podatku PIT w 2016 r., na czele z kwotą wolną od podatku, w połączeniu z utrzymaniem tego podejścia w rządowym projekcie ustawy budżetowej na 2017 r. oznacza całkowity wzrost obciążenia tym podatkiem o 2,3 mld zł rocznie. Poza tymi konsekwencjami, gospodarstwa domowe stracą kolejne 4,0 mld zł rocznie w związku z przedłużeniem obowiązywania wyższych stawek w podatku od towarów i usług VAT. Oznacza to łączny wzrost opodatkowania gospodarstw domowych o 6,3 mld zł rocznie. Biorąc pod uwagę wpływ modelowanych rozwiązań w podziale na grupy dochodowe, na rządowych propozycjach zawartych w projekcie budżetu na 2017 r. gospodarstwa stracą przeciętnie od 0,7 do 0,9% dochodu do dyspozycji, przy czym straty będą bardziej odczuwalne dla najuboższych gospodarstw. W największym stopniu wzrost obciążeń podatkowych dotknie małżeństwa z dziećmi, wśród których straty sięgną przeciętnie 50 zł miesięcznie.

Zamrożenie parametrów podatku dochodowego i utrzymanie wyższych stawek VAT przyniesie sektorowi finansów publicznych całkowite roczne korzyści w wysokości 8,9 mld zł, z czego 6,3 mld zł pochodzić będzie bezpośrednio ze wzrostu opodatkowania gospodarstw domowych, zaś pozostałą część stanowić będą dochody z tytułu utrzymania wyższych stawek VAT spoza sektora gospodarstw domowych.

Przyjęte przez rząd podejście względem parametrów w systemie PIT nie uwzględnia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28.10.2015 r. odnoszącego się do wysokości kwoty wolnej od podatku. Zgodnie z tym wyrokiem kwota wolna powinna wzrosnąć w 2017 r. przynajmniej do wysokości minimum egzystencji (czyli ponad 6 500 zł), ponieważ „art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie, w jakim nie przewiduje mechanizmu korygowania kwoty zmniejszającej podatek, gwarantującego co najmniej minimum egzystencji, jest niezgodny z art. 2 i art. 84 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. W przeciwnym razie „[p]rzepis wymieniony w części I [art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r.], w zakresie tam wskazanym, traci moc obowiązującą z dniem 30 listopada 2016 r.”. To z kolei może oznaczać likwidację kwoty wolnej od stycznia 2017 r. Utrzymanie w projekcie budżetu na 2017 r. kwoty wolnej na poziomie 3 091 zł stanowi również odejście w podatkowej polityce rządu od deklarowanego w czasie kampanii wyborczych w 2015 r. podniesienia jej do 8 000 zł. Co prawda rząd obiecuje wprowadzenie wyższej kwoty wolnej w ramach kompleksowej zmiany systemu podatkowego, która miałaby wejść w życie w styczniu 2018 r., jednak jak dotąd nie podano szczegółowych rozwiązań, które miałyby się w tym nowym systemie znaleźć. Likwidacja kwoty wolnej, która może być konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego, oznaczałaby wzrost opodatkowania gospodarstw domowych rzędu 14,8 mld złotych rocznie.

Bibliografia

- Bargain O., Callan T. (2010). Analysing the effects of tax-benefit reforms on income distribution: a decomposition approach. *Journal of Economic Inequality* vol. 8, pp. 1-21.
- Callan T., Coleman K., Walsh J.R. (2006). Assessing the impact of tax-transfer policy changes on poverty: methodological issues and some European evidence. W: Bargain O. (red.) *Microsimulation in Action: Policy Analysis in Europe Using EUROMOD. Research in Labor Economics* 25. Elsevier North-Holland.
- Creedy J. (2004). Reweighting Household Surveys for Tax Microsimulation Modelling: An Application to the New Zealand Household Economic Survey. *Australian Journal of Labour Economics* 7 (1): 71-88. Centre for Labour Market Research.
- Domitrz A., Morawski L., Myck M., Semeniuk A. (2013). Dystrybucyjny wpływ reform podatkowo-świadczeniowych wprowadzonych w latach 2006-2011. *Bank i Kredyt* 44(3), s. 261-286.
- Morawski L., Myck M. (2010). 'Klin'-ing up: Effects of Polish Tax Reforms on Those In and on Those Out. *Labour Economics* 17(3): 556-566.
- Morawski L., Myck M. (2011). Distributional Effects of the Child Tax Credit in Poland and Its Potential Reform. *Ekonomista* 6: 815-830.
- Myck M. (2009). Analizy polskiego systemu podatkowo-zasiłkowego z wykorzystaniem modelu mikrosymulacyjnego *SIMPL*. *Problemy Polityki Społecznej* 11: 86-107.
- Myck M., Kundera M., Najsztub M., Oczkowska M. (2015a). VAT w wydatkach gospodarstw domowych: konsekwencje zmian systemu i zróżnicowanie obciążeń względem struktury demograficznej. I Raport Przedwyborczy CenEA.
- Myck M., Kundera M., Najsztub M., Oczkowska M. (2015b). Dwie kadencje w polityce podatkowo-świadczeniowej: programy wyborcze i ich realizacja w latach 2007-2015. IV Raport Przedwyborczy CenEA.
- Myck M., Kundera M., Oczkowska M. (2013). Finansowe wsparcie rodzin z dziećmi w Polsce w 2013 roku. Raport Mikrosymulacyjny CenEA 01/2013.
- Myck M., Najsztub M. (2015). Data and Model Cross-validation to Improve Accuracy of Microsimulation Results: Estimates for the Polish Household Budget Survey. *International Journal of Microsimulation* 8(1): 33-66.

Analizy przedstawione w Komentarzu są częścią mikrosymulacyjnego programu badawczego Fundacji Centrum Analiz Ekonomicznych, CenEA (www.cenea.org.pl). Dane wykorzystane w analizach pochodzą z Badania Budżetów Gospodarstw Domowych 2014 i zostały udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny. Główny Urząd Statystyczny nie ponosi odpowiedzialności za wyniki przedstawione w Komentarzu i wnioski z nich płynące. Wnioski zawarte w Komentarzu opierają się na obliczeniach przeprowadzonych przez autorów przy użyciu modelu *SIMPL*.

CenEA jest niezależną, apolityczną jednostką naukowo-badawczą skupiającą się na analizie konsekwencji polityki społeczno-gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem Polski. CenEA została założona przez Stockholm Institute of Transition Economics (SITE) i jest polskim partnerem SITE Network. Głównym kierunkiem badań naukowych CenEA są analizy na poziomie mikro, ze szczególnym uwzględnieniem badań rynku pracy, sytuacji materialnej gospodarstw domowych oraz procesu starzenia się populacji. CenEA jest polskim partnerem naukowym międzynarodowych projektów badawczych SHARE (*Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe*) oraz EUROMOD (europejski model mikrosymulacyjny) i prowadzi prace badawcze z wykorzystaniem polskiego modelu mikrosymulacyjnego *SIMPL*.

O autorach:

dr hab. Michał Myck jest dyrektorem i członkiem Zarządu CenEA. Współpracuje z Niemieckim Instytutem Badań nad Gospodarką (DIW-Berlin).

Michał Kundera, Mateusz Najsztub i Monika Oczkowska są analitykami w CenEA.

Straty gospodarstw domowych w wyniku mrożenia parametrów systemu podatkowego PIT w latach 2016-2017 i utrzymania wyższych stawek VAT w 2017 r.

Tabela A

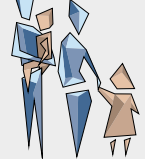
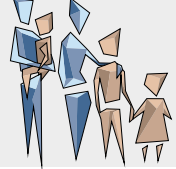
Dochód brutto (zł/mc)	0	2000	4300	6000	15000
Strata (zł/miesiąc)					
	4,30	14,30	22,00	27,10	124,10
	7,50	9,80	30,90	35,70	54,40
	18,30	26,80	34,20	39,20	157,60
	28,30	33,80	41,30	46,30	157,90
	27,10	44,00	48,50	53,20	170,40
	35,30	58,20	60,50	64,80	180,40

Tabela B

Świad. brutto (zł/mc)	1000	1200	1700	2100	3700
Strata (zł/miesiąc)					
	9,90	10,60	12,30	13,80	19,70
	17,40	18,20	20,20	21,70	27,60

Tabele A i B

Uwagi: Tabele przedstawiają przeciętne miesięczne straty w wyniku mrożenia parametrów systemu podatku dochodowego PIT i utrzymania podwyższonych stawek podatku VAT dla przykładowych gospodarstw domowych w zależności od struktury gospodarstwa oraz (A) miesięcznej wysokości dochodu brutto lub (B) świadczeń emerytalnych brutto. Wszystkie wartości podane są w złotych miesięcznie. Kolory pól odpowiadają dochodowym grupom decyzyjnym, w których znajdują się poszczególne gospodarstwa domowe w zależności od posiadanego dochodu do dyspozycji w systemie 2017. Założono, że (A) w gospodarstwach małżeństw drugi z małżonków uzyskuje dochody brutto z pracy na poziomie płacy minimalnej 2000 zł/mc, zaś (B) drugi z małżonków w wieku emerytalnym uzyskuje świadczenie w minimalnej wysokości (1000 zł/mc). Wyliczenia nie uwzględniają dodatku mieszkaniowego.
Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL.

